

www.internetconsultatie.nl

Onze referentie
2024-876322534-42060/MBLOM

Den Haag
6 augustus 2024

Betreft
Consultatiereactie Wet internationale sanctiemaatregelen

Geachte heer, mevrouw,

Graag maken wij gebruik om te reageren op het conceptwetsvoorstel Wet internationale sanctiemaatregelen. Op het eerste oog brengt de modernisering van het Nederlandse sanctiestelsel geen hele grote gevolgen mee voor verzekeraars. Voor DNB als financieel toezichthouder op de naleving van de gestelde regels met betrekking tot het financieel verkeer door verzekeraars lijkt er in zijn rol volgens de Toelichting op pagina 45 niets te veranderen. Niettemin willen wij van de gelegenheid gebruik maken om een aantal wezenlijke en urgente punten te noemen.

Verzekeraars hebben een belangrijke rol om de integriteit van de financiële dienstverlening te waarborgen. Het gaat daarbij om het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering en de naleving van sancties. Om de poortwachtersrol op een (kosten-)efficiënte wijze uit te kunnen voeren, is proportionele wet- en regelgeving van groot belang. Daarom pleit het Verbond van Verzekeraars voor meer ruimte binnen de huidige wet- en regelgeving, voor samenwerking en voor een risico-gebaseerde aanpak door verzekeraars.

De Sanctiewet-rol voor schadeverzekeraars is niet proportioneel. Door de brede doelbepaling van de wet voeren verzekeraars jaarlijks gemiddeld ruim 40 miljoen UBO-controles uit en 500 miljoen sanctiechecks. Deze controles leiden tot veel potentiële hits, maar nauwelijks tot daadwerkelijke hits. Vooreerst pleiten wij daarom voor een aantal risico-gebaseerde veranderingen in (toepassing van) sanctiewet- en regelgeving (door verzekeraars), die goed aansluiten bij het nieuw voorgestelde artikel 10aa van de Sanctiewet (SW) waarin wordt aangegeven dat de toezichthoudende autoriteit haar taak op een risico gebaseerde en effectieve wijze uitoefent:

a. De Regeling Toezicht Sanctiewet 1977 (RTW) kent een breed relatie begrip: het omvat niet alleen directe klanten van verzekeraars, maar bijvoorbeeld ook de leverancier van kantoorartikelen. Wij pleiten ervoor dat de onderzoekplicht risico gebaseerd ingevuld kan worden. Mogelijk kan de wetgever/minister hier kaders voor stellen in de SW of een ministeriële regeling. Een dergelijk kader op dit punt zou zorgen voor meer uniforme toepassing van sanctiewetgeving binnen de financiële sector.

In de pré-consultatie lazen wij op bladzijdes 4, 16 en 17 de volgende passages:

'Naast onderzoek en screening van cliënten is het zeer wenselijk dat instellingen onderzoek en screening verrichten naar bij de cliënt betrokken relaties en deze partijen screenen indien er sprake is van een verhoogd risico op het schenden van sancties of het faciliteren daarvan.'

'Naast het onderzoeken en screenen van cliënten kan er aanleiding zijn tot het onderzoeken en screenen van (andere) relaties. Het gaat dan specifiek om relaties waarvan verwacht kan dan wel moet worden dat er een verhoogd risico is om een overeenkomst vast te stellen met een gesanctioneerde persoon of entiteit. Bezien wordt hoe hier het beste invulling aan kan worden gegeven, welke factoren daarbij relevant zijn en hoe verstrekkend het te verrichte onderzoek zou moeten zijn.'

In de nu voorliggende consultatie komt dit tot onze spijt niet terug. Dit zou voor (schade-)verzekeraars en hun klanten echter een aanzienlijke rationalisatie en verlichting kunnen betekenen, zeker als er niet alleen afgezien kan worden van screening in laag- en/of midden risico gevallen, maar ook van identificatie. Verzekeraars zullen hun cliënten uiteraard te allen tijde moeten kennen, maar in de afgelopen jaren ging het zover, dat zelfs in geval van een mogelijke schade-uitkering aan een gemeente, de UBO's achterhaald dienden te worden. Wij zouden het zeer op prijs stellen als deze onderzoekverplichting nauwer omkaderd werd door de wetgever/minister. Idealiter sluiten we aan op het cliëntbegrip uit de Wwft en kijken we alleen in hoog risicogeveallen ook naar andere bij de cliënt betrokken partijen.

b. Minder zware verplichtingen voor relaties met een inherent laag risico, zoals overheidsinstanties, en voor particuliere schadeverzekeringen in Nederland. Dat zou dan vooral tot uiting moeten komen in aanpassing van de RTW en overige daarop gebaseerde beleidsuitingen van DNB, zoals de Q&A Sanctiewet voor schadeverzekeraars.

c. Een risico gebaseerde inspanning op relaties met zakelijke schadeverzekeringen, waarbij de inspanningen toenemen wanneer sprake is van een buitenlandse component. Dat zou dan vooral tot uiting moeten komen in aanpassing van de RTW en overige daarop gebaseerde beleidsuitingen van DNB, zoals de Q&A Sanctiewet voor schadeverzekeraars.

d. Wij zijn verheugd dat bij/in de modernisering geen verificatieplicht is opgenomen, zodat verzekeraars niet nog meer informatie van klanten/UBO's moeten verzamelen, zoals een gewaarmerkte kopie van het paspoort. Dat zou grotere privacy-risico's met zich meebrengen. Wel pleiten wij ervoor dat verificatie bij een hoger risico of bij twijfel kan worden ingezet. Die mogelijkheid past prima bij risico gebaseerd werken en zou kunnen worden opgenomen in de SW of de RTW.

Ten aanzien van het wetsvoorstel, hebben wij de volgende opmerkingen. Onderstaande punten:

1. Artikel 3.1.1 lid 2 onder f. Wij pleiten ervoor om het centrale meldpunt niet alleen jaarlijks aan de minister verantwoording af te laten leggen, maar ook aan het publiek en met name de poortwachters uit artikel 10 van de SW. Net zoals de FIU dit ook doet.
2. Hoofdstuk 7. In het wetsvoorstel lijkt de paraafnummering in ieder geval bij paragraaf 7.1.2. niet correct te zijn.
3. Artikel 7.1.1. Er wordt gedoeld op door de minister aan te wijzen toezichthouders belast met toezicht (bijvoorbeeld DNB en AFM). Wij vragen ons af of het niet logisch is om in dit artikel ook juridisch vast te leggen dat sommige instellingen onder toezicht kunnen staan van AMLA. De minister heeft bij de beslissing daarover immers verder geen zeggenschap.

4. Artikel 8.2.4. Bij de doorgifte van gegevens aan registers (handelsregister en kadaster) wordt voorgesteld om dit te beleggen bij 'alle partijen betrokken bij uitvoering van sanctiemaatregelen'. Wij pleiten ervoor dat die verantwoordelijkheid wordt belegd bij het centrale meldpunt uit artikel 3. Dit lijkt efficiënter en effectiever. Verder draagt een dergelijke inrichting ook bij aan het veiliger delen van informatie: het is bijvoorbeeld voor de hand liggend dat tussen het meldpunt en de verschillende registers een uitwisseling plaatsvindt op een hoog beveiligingsniveau. Als verschillende partijen (huidige poortwachters uit artikel 10 van de SW) informatie gaan uitwisselen met de betreffende registers is dat veel minder makkelijk te realiseren.
5. Artikel 8.2.5 / lid 2 (AVG-achtige verplichtingen indien informatie over gesanctioneerden wordt gedeeld).
 - Punten a, b, d en e gelden eigenlijk altijd; genoemde partijen moeten immers altijd voldoen aan de AVG. Wij pleiten ervoor om in algemene zin op te nemen dat genoemde partijen de AVG en daaraan gerelateerde wet- en regelgeving naleven bij de uitwisseling van gegevens.
 - Wij kunnen ons voorstellen dat punt c (geheimhouding) juridisch extra aandacht vergt en expliciet wordt opgenomen. Dan moet overigens heel helder zijn dat dit het enige punt is dat echt extra aandacht nodig heeft.
6. Aanpassing van artikel 10 SW. Het valt op dat de Premie Pensioen Instelling (PPI) ontbreekt als poortwachter. Als dan toch advocaten en notarissen worden toegevoegd, zou het logisch zijn ook de PPI toe te voegen. Voor pensioenfondsen en een pensioen-/ levensverzekeraar geldt de verplichting immers ook. DNB lijkt te verwachten dat de PPI opereert als een poortwachter:
<https://www.dnb.nl/voor-de-sector/open-boek-toezicht/sectoren/premiepensioeninstellingen/prudentieel-toezicht/bedrijfsvoering/ppi-integere-en-beheerste-bedrijfsvoering-sanctiewet-en-wwft/>.

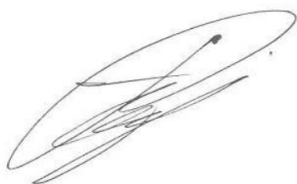
Tenslotte, vanuit internationaal perspectief, zien wij dat toezichthouders heel verschillend omgaan met het uitoefenen van toezicht op sanctiewet- en regelgeving. Verzekeraars moeten volgens Europese regels 2 UBO-criteria moeten toetsen in het kader van de Sanctiewet:

- a. Eigendom (ownership): aandeelhouders met een (gezamenlijk) belang van 50% of meer mogen niet op sanctielijsten staan.
- b. Zeggenschap (control): gesanctioneerden mogen geen doorslaggevende zeggenschap uitoefenen. Daar is lastig een percentage op te plakken. Er zijn in EU-verband in de 'Richtsnoeren inzake sancties' (nr. 5664/18) algemene aanknopingspunten geformuleerd, maar het is lastig om concreet te bepalen hoe je daar mee omgaat. In de praktijk zien wij dat DNB als praktisch advies meegeeft dat toetsen op een percentage van 25% of meer behulpzaam kan zijn, terwijl andere toezichthouders daar praktisch niets mee doen.

Wij pleiten voor heldere richtlijnen om zeggenschap te kunnen bepalen die binnen heel Europa gelden en verdere harmonisatie binnen het Europese toezicht, zodat een gelijk speelveld wordt gecreëerd.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze reactie verder toe te lichten en vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

R. Weurding